

Variabile dinamice

Tipul *referință*

Material didactic pentru Informatică
(În corespondență cu curriculum-ul la Informatică)
Clasa a XI-a

Obiectivele lecției:

- O1** - să cunoască noțiunea de variabilă dinamică;
- O2** - să creeze și să distrugă variabile dinamice;
- O3** - să efectueze operații cu variabile dinamice;
- O4** - să poată să utilizeze tipul de date articol;
- O5** - să fie capabil de a elabora programe, în care să utilizeze tipul de date referință.

Structuri dinamice de date

Programarea clasică structurată are la bază celebra ecuație a lui Niklaus Wirth:

Program = Structuri de date + Algoritmi

MEMORIA CALCULATORULUI

PROGRAM Test;
VAR *A, B: Integer;*

BEGIN

...

A := 12;

B := -5;

...

END.

*Declarare
variabile*

A

B

*Atribuire
valori*

A

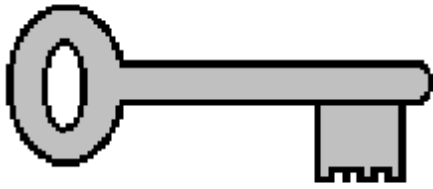
B

Variabile statice

- Variabilele declarate în program și notate printr-un identificator (nume) se numesc **variabile statice**;
- Variabilele care există pe toată durata de execuție a blocului în care au fost declarate se numesc **variabile statice**.

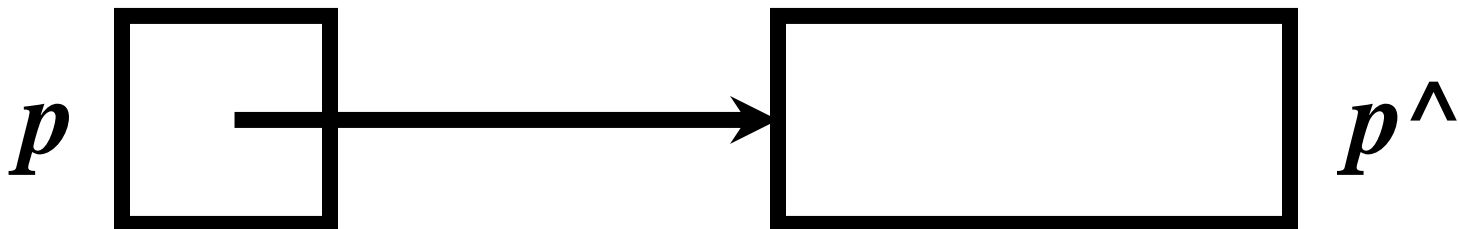
Variabile dinamice

Variabila REFERINȚĂ

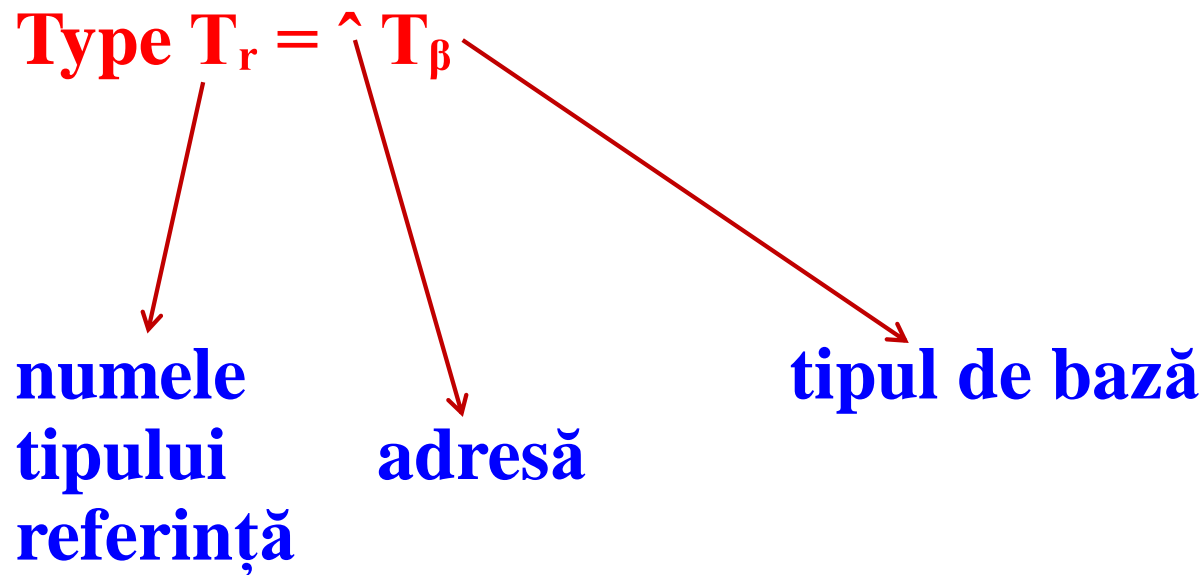

Variabila DINAMICĂ

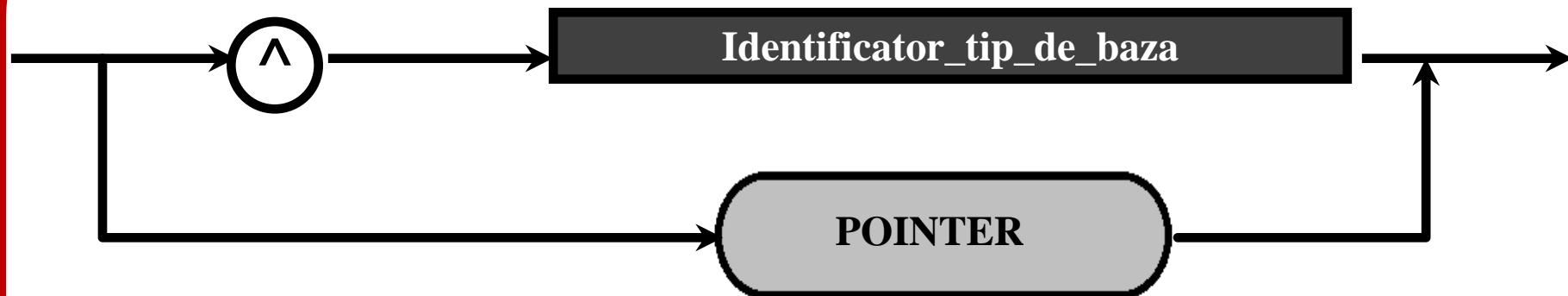

Variabila referință

Accesul la variabilele dinamice se face prin intermediul variabilelor de tip referință, care se definește printr-o declarație de forma:

Definiri, declarații


```
TYPE Identificator_tip_Referinta = ^ Identificator_tip_de_baza;  
VAR Identificator_Variabila : Identificator_tip_Referinta;
```

```
VAR Identificator_Variabila : ^ Identificator_tip_Referinta;
```


Example

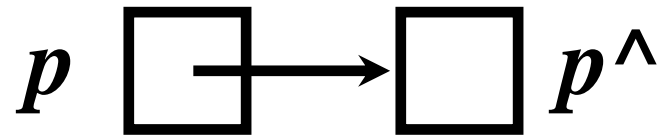
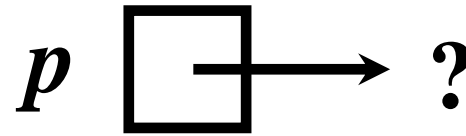
```
Type IdentificatorInteger = ^ integer;  
    IdentificatorChar = ^ char;  
var i: IdentificatorInteger;  
    r: ^real;  
    c: IdentificatorChar;
```

Variabilele **i**, **r**, **c** sunt *variabile referință*, sau *variabile reper*. Pentru ele se alocă la compilare un spațiu de memorie de **4 bytes** (conține *adresa de memorie a variabilei dinamice referite*).

Valorile variabilelor referință

Variabilele referință (reper) pot să primească trei tipuri de valori (să se afle în trei stări):

- *să fie neinițializate, nedefinite, nedeterminate (nu au nici o valoare);*
- *să conțină referința (adresa) la o variabilă dinamică;*
- *să păstreze valoarea NIL (o constantă predefinită Pascal);*

Operații posibile cu variabile reper

1. ATRIBUIREA

```
VAR  $p, q : ^{\wedge} real$ ;  
BEGIN
```

...

$p := q$;

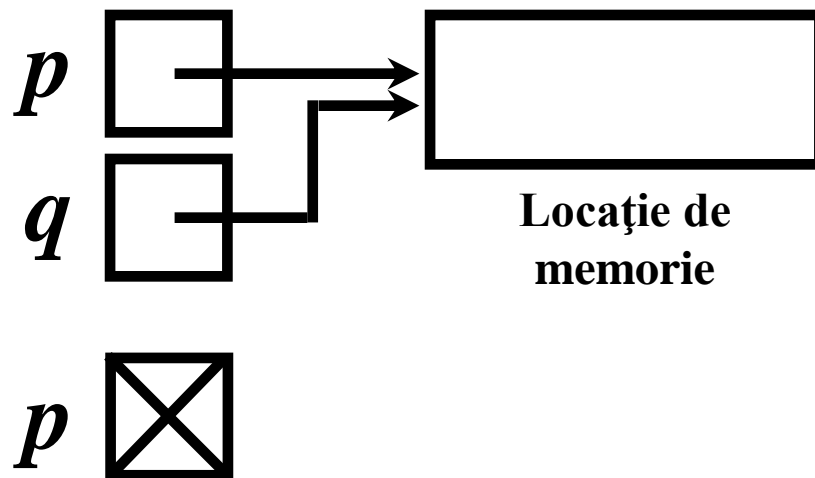
...

$p := NIL$;

...

```
END.
```

Variabila referință poate primi valoarea unei alte variabile sau funcție de același tip referință cu ea, sau poate fi inițializată cu constanta NIL.

Operații posibile cu variabile reper

2. COMPARATIA

```
VAR R1, R2 : ^ Real;  
    R3 : ^ Integer;  
    logic : Boolean;  
BEGIN  
    ...  
    logic := R3 <> NIL;  
    ...  
    If (R1=R2) Then ... ;  
    ...  
END.
```

Variabilele referință pot să apară în expresii relaționale, operatori relaționali admiși fiind “=” și “<>”.

Operații posibile cu variabile reper

3. PARAMETRI

Procedure Suma(x,y:^real; var s:real);

Begin

s:=x^+y^;

End;

*Variabilele referință
pot fi parametri ai
unor proceduri sau
funcții.*

Variabile dinamice: CREARE

Variabilele dinamice sunt variabilele de un tip oarecare simplu sau structurat pentru care se poate alocă memorie numai în faza de execuție a programului în funcție de necesitate.

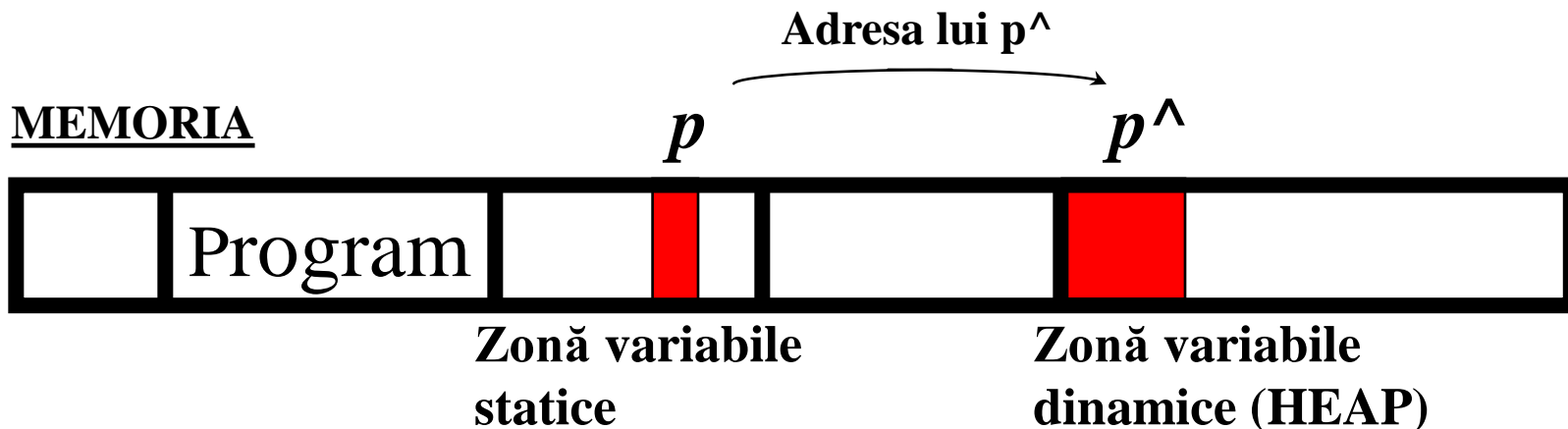
Type RefTip = ^Real;

Var p: RefTip;

Begin

NEW(p);
...

End.

M a r i a G u t u

Variabile dinamice: DISTRUGERE

Eliberarea zonelor de memorie, ocupată de variabilele dinamice, create prin execuția procedurii NEW, pentru a nu deveni “gunoi” se realizează prin execuția procedurii predefinite DISPOSE.

Type *RefTip* = ^ *Real*;

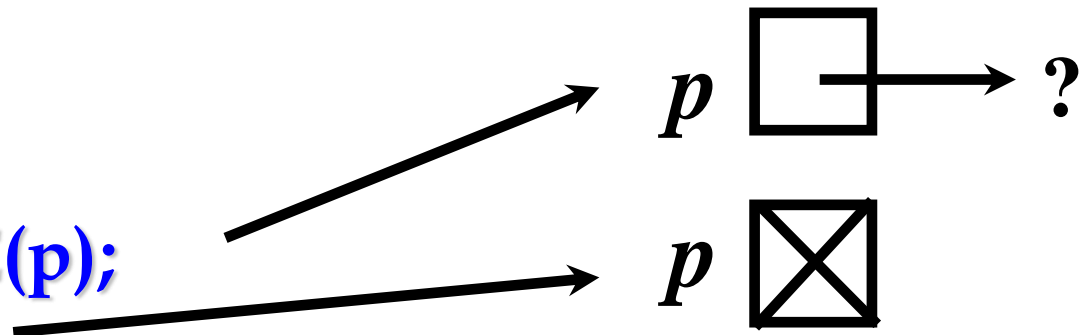
Var *p*: RefTip;

Begin

...
DISPOSE(p);

p:=NIL;

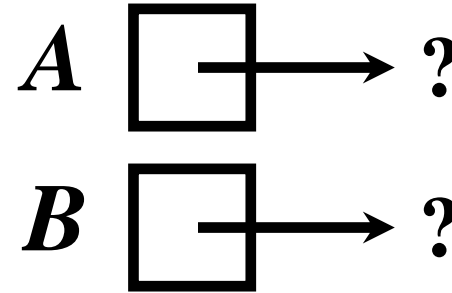
End.

Operații cu variabile dinamice

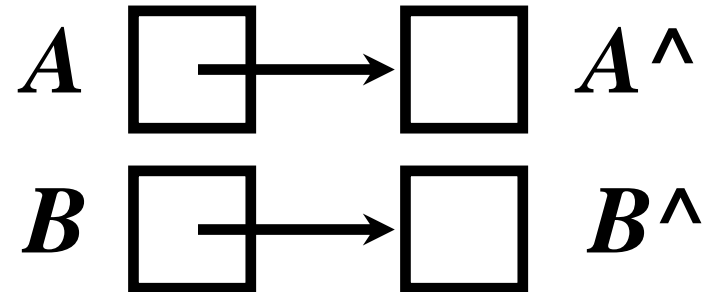
1. Declaraare

VAR A, B: ^Integer;

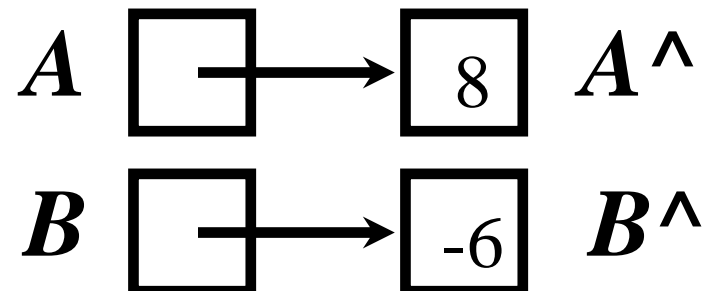
2. Creare

NEW (A);
NEW (B);

3. Atribuire de valori

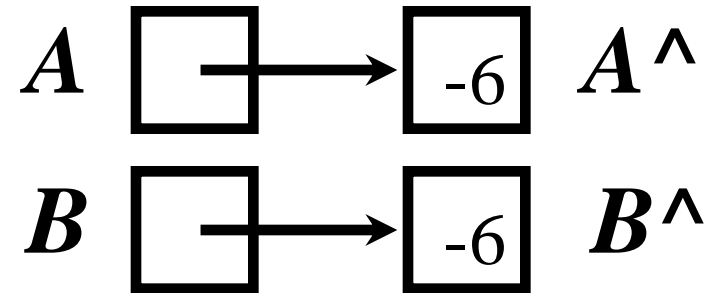
$A^ := 8;$
 $B^ := -6;$

Operații cu variabile dinamice

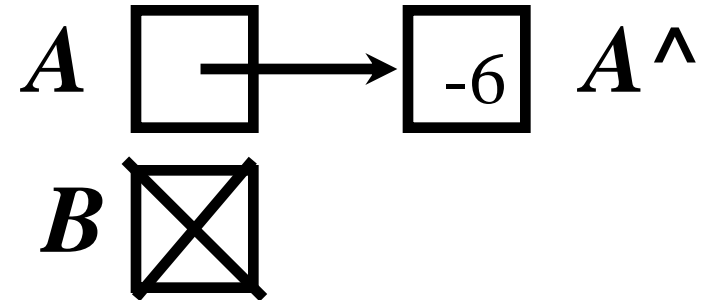
4. Copiere valori

$A^{\wedge} := B^{\wedge};$

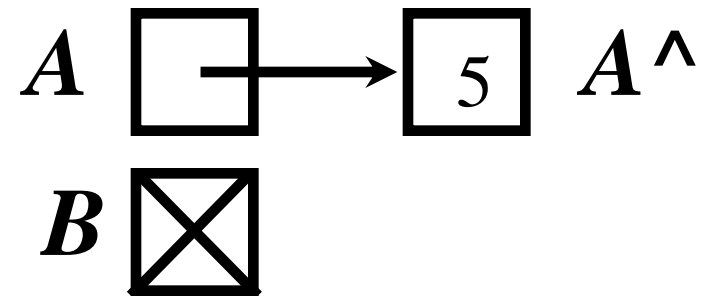
5. Atribuire NIL

$B := \text{NIL};$

6. Atribuire de valori

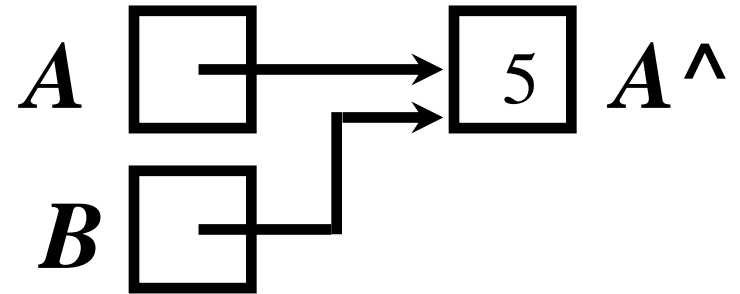
$A^{\wedge} := \text{Round}(3.14)+2;$

Operații cu variabile dinamice

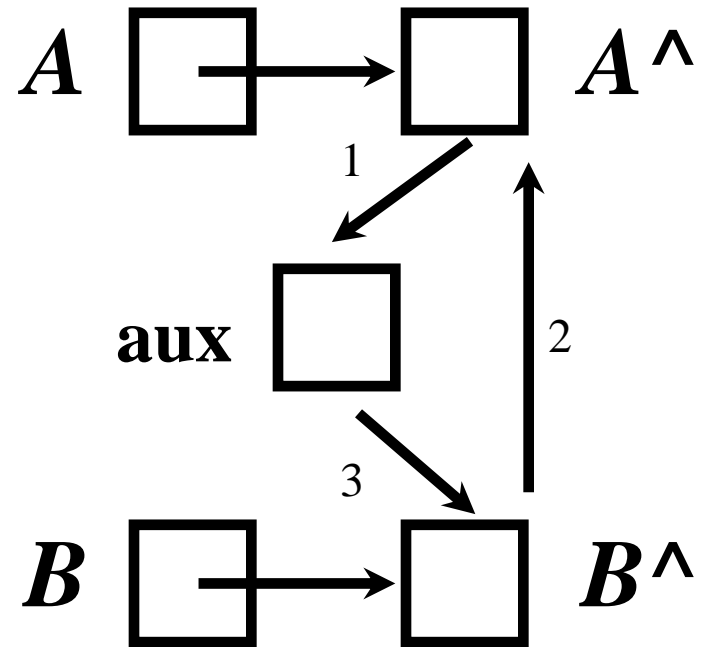
7. Schimb adrese

B := A;

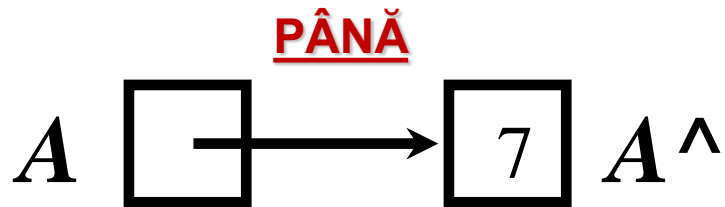
8. Schimb valori

```
Var aux:Real;  
    A,B:^Real;  
Begin  
    NEW(A); NEW(B); ...  
    {1} aux:=A^;  
    {2} A^:=B^;  
    {3} B^:=aux; ...  
End.
```

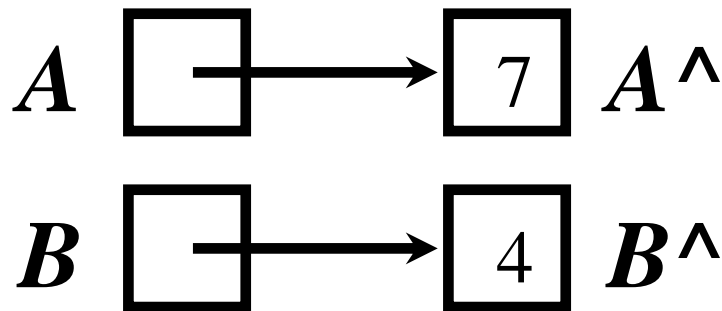
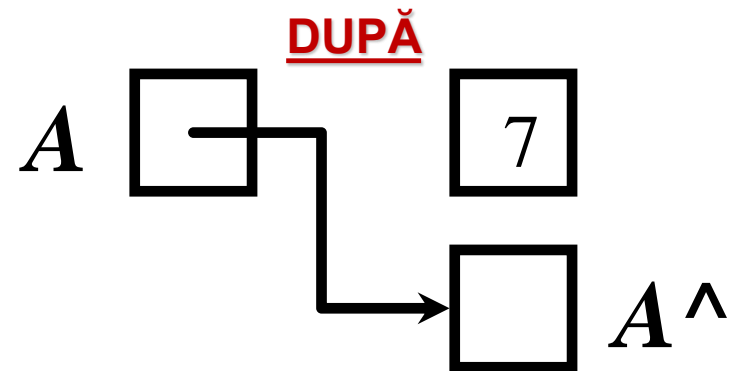

ERORI FRECVENTE

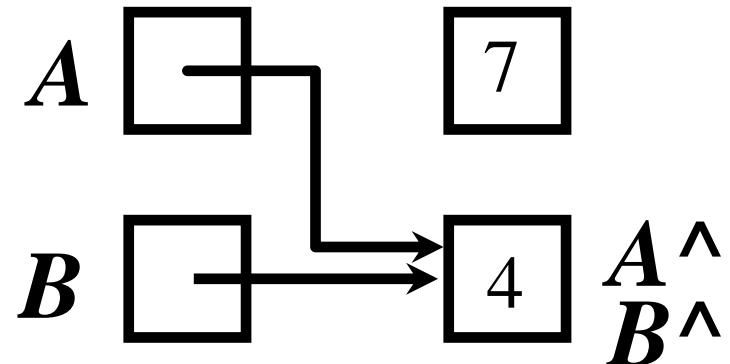
NODURI INACCESIBILE – Structuri dinamice cu referințe la cele pierdute (lădița încuiată cu cheia pierdută) – apar după utilizarea procedurii NEW sau instrucțiunii de atribuire.

NEW(A);

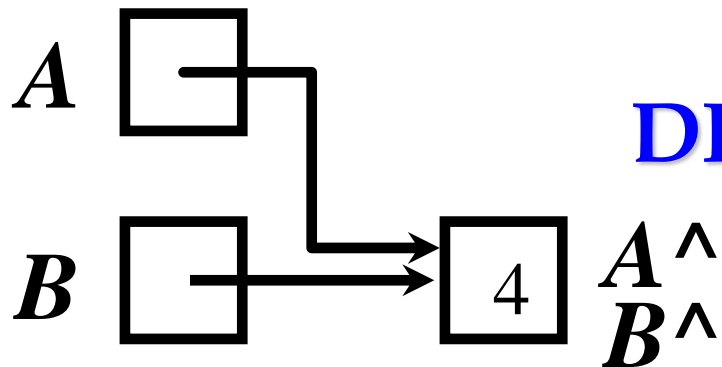
A := B;

ERORI FRECVENTE

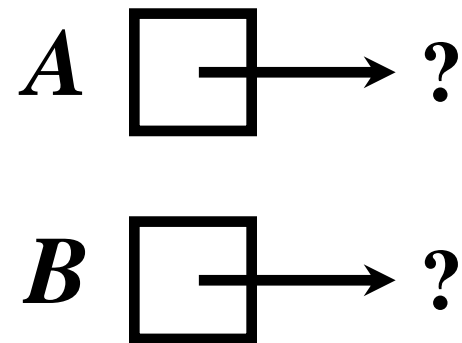
REFERINȚE SUSPENDATE – Indicatori ce conțin referințe la locații de memorie eliberate cu DISPOSE.

PÂNĂ

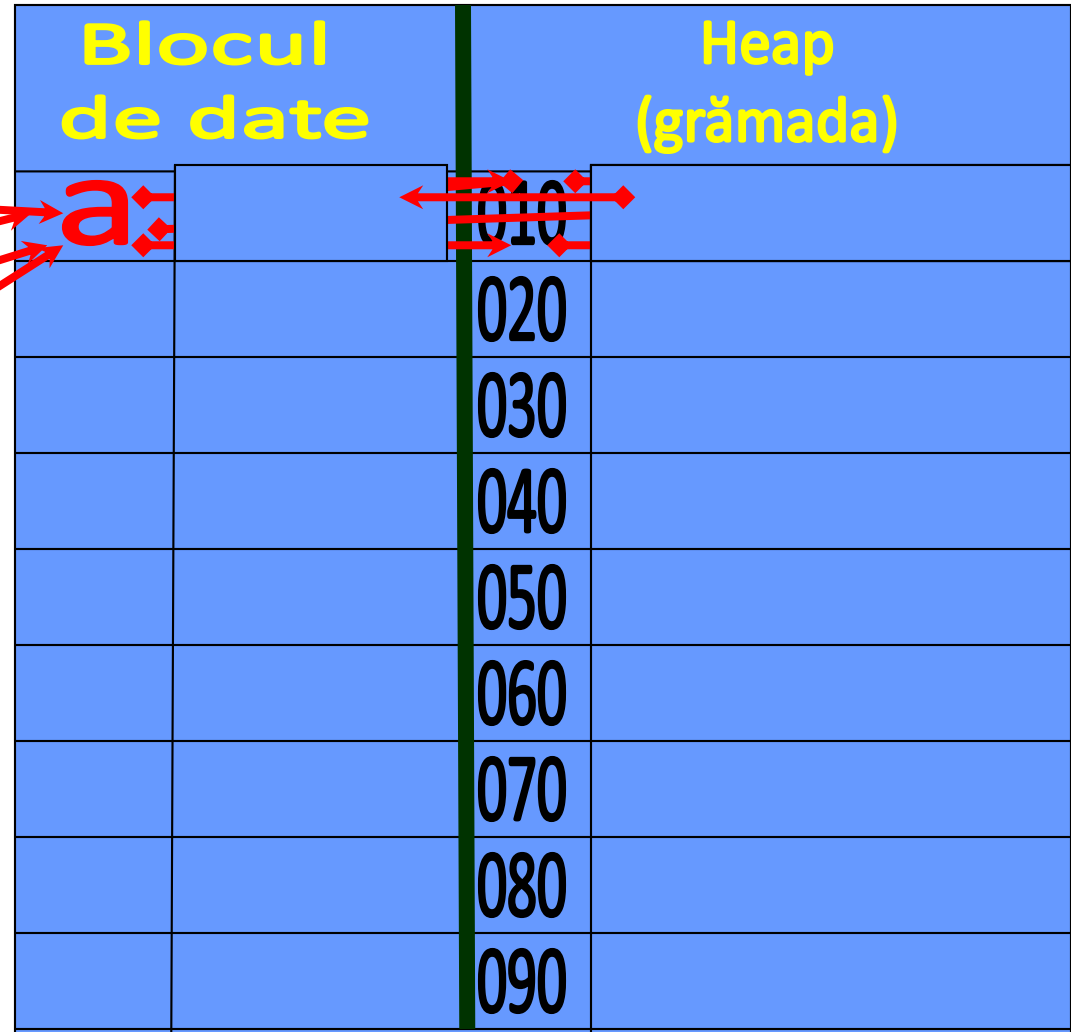
`DISPOSE(A);`

DUPĂ

Interacțiunea program-memorie

```
Program p1;  
var a : ^integer;  
begin  
  new (a);  
  a^:=23;  
  dispose(a);  
end.
```


Interacțiunea program-memorie

```
Program p1;  
var a,b : ^integer;  
begin  
  new (a);  
  new (b);  
  a^:=23;  
  b^:=a^+17;  
  a^:=b^+a^;  
  dispose(a);  
  dispose(b);  
end.
```

Blocul de date			Heap (grămadă)
a		010	
b		020	
		030	
		040	
		050	
		060	
		070	
		080	
		090	

Exemplu

Program Exemplu;

{Operatii cu variabile dinamice}

Type AdresaInteger=^integer;

Var i,j,k:AdresaInteger;

 r, s, t: ^real;

Begin

{crearea variabilelor dinamice de tip integer}

new(i); new(j); new(k);

{Operatii cu variabilele create}

i ^:=1; j ^:=2; k ^:=i ^+j ^;

Writeln(k ^);

{Crearea variabilelor dinamice de tip real}

new(r); new(s); new(t);

{Operarii cu variabilele create}

r ^:=1.0; s ^:=2.0; t ^:=r ^/s ^;

Writeln(t ^);

{Distrugerea variabilelor
dinamice}

dispose(i);

dispose(j);

dispose(k);

dispose(r);

dispose(s);

dispose(t);

end.

Variabile dinamice

Variabilele care sunt create și distruse pe parcursul execuției programului se numesc **variabile dinamice**.

Concluzie

Alocarea dinamică a memoriei necesită o atenție sporită din partea programatorului care este obligat să asigure crearea, distrugerea și referirea corectă a variabilelor dinamice.

Variabile dinamice

Ține minte!!!

1. Variabilele dinamice nu se declară într-o secțiune VAR deci nu se pot identifica prin nume.
2. Nu există pe toată durata de execuție a programului sau activării blocului în care s-au creat.
3. Variabilele dinamice se alocă dinamic într-o zonă specială de memorie, numită memorie HEAP și se distrug la cererea programatorului.
4. Accesul la variabilele dinamice se poate face prin intermediul altor variabile speciale, numite variabile REPER, REFERINȚĂ, INDICATOR, ADRESĂ, POINTER.

Extindere

1. Tema 2.1. de studiat.
2. De analizat PPT din GitHub.
3. Pentru varianta SlideShow accesați link-ul:
https://www.slideshare.net/m_gutu/variabile-dinamice-tipul-referinta
4. Ex. 7 - 10 (pag. 33).